

9. Про деякі питання практики вирішення спорів, що виникають з корпоративних правовідносин [Електронний ресурс]: Постанова Пленуму Вищого господарського суду України від 25.02.2016 р. № 4. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v0004600-16>. – Назва з екрана.
10. Հայ առևտրի Հանրապետության Վճարար էլ Դատարանի քաղաքացիական և վարչական գործերով քրոնոսկոպիկ քննարկում (հունի վարչ-դեկրետներ 2011). - Եր.: Փրինթիսֆոն, 2012, 632 էջ: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.court.am/files/news/3166_am.pdf. – Назва з екрана.
11. Смитюх А. В. Право на выход участника из общества с ограниченной ответственностью в правовых системах Беларуси и Украины [Текст] / Смитюх А.В. // Традиции и инновации в праве: Материалы междунар. науч.-практ. конф., посвящ. 20-летию юрид. фак. и 50-летию Полоц. гос. ун-та. – Новополоцк. 2017. – Т. 2. – С. 115-118.

П. П. Білик

к.ю.н., доц.

ТРАНСФОРМАЦІЯ ДЕРЖАВНОЇ ФУНКЦІЇ В ПУБЛІЧНІ ПОСЛУГИ: АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ

Як відомо юридичній науці, питання про передумови походження держави та права є спірним і піддається оцінюванню з різних, як об'єктивних, так і суб'єктивних точок зору. Таким чином, і сутність держави та права є досить дискусійною. Дослідниками різних часів та епох запропонована певна кількість теорій походження держави та права, серед яких прийнято виділяти патріархальну, теологічну, органічну, договірну (природно-правову), психологічну теорії, теорію насильства та класову (соціально-економічну) теорію та інші. Згідно з положеннями кожної з названих теорій, крім теологічної, у витоків становлення і держави, і права, як її неодмінного атрибута, стояла воля людини. Вона зумовлювалася різноманітними, як об'єктивними, так і суто суб'єктивними факторами. Але найголовніше, що людина потребувала на певному етапі свого розвитку, як соціальної істоти, надійного механізму, за допомогою якого вона б могла безпечно співіснувати з іншими людьми і відчувати себе захищеною від посягань з боку інших людей, а власну життєдіяльність – цілком впорядкованою. Цей механізм відобразився у складному соціальному явищі, що отримало назву «держава». В такому сенсі провідним є дослідження не того, що собою являє держава, а те, для чого вона призначена. Найстисліше про призначення держави можна зауважити, що вона є тим механізмом, який покли-

каний через вольовий і владний вплив (управління) організувати спільну життєдіяльність людей, задоволення ними власних потреб та інтересів та досягнення ними певної спільної мети і загальних суспільних цілей. Сутність держави – полягає в його соціальному призначенні, а саме: регулювати суспільні відносини, управляти суспільством. Для сутнісної характеристики держави іноді використовують категорію «цінність держави». Цінність держави полягає в її реальній здатності спрямовувати суспільний розвиток. Держава, як історичне явище має подвійну природу, будучи організацією політичної влади, вона водночас є організатором спільних справ, що витікають з природи будь-якого суспільства.

Юридична наука вказує, що управління виникло одночасно з свідомістю та діяльністю людей і з часом перетворилося на неодмінний атрибут держави і її влади.

Останніми роками здобуло визнання трактування управління як поняття, що характеризує впорядкування взаємодії певної множини елементів або складових природи, суспільства, самої людини. Тобто управління – це структура й функції з упорядкування, збереження і цілеспрямованого розвитку системи. Це унормовуючий процес, що підтримує систему в наперед заданому якісному й кількісному стані або переводить її в новий стан.

Основу суспільних відносин складає різноманітна діяльність людей, поєднаних в організації, установи і підприємства. Регулювання цих відносин є однією з основних функцій держави і здійснюється в її специфічній формі діяльності – державному управлінні. Виходячи із сутності тієї діяльності, для виконання якої держава, як благо (на момент її створення), та як складний соціальний та юридичний механізм (в сучасному її розумінні), створена, держава покликана здійснювати певний вольовий, владний, цілеспрямований, упорядковуючий та організуючий вплив на ті сфери життєдіяльності людей та їх колективів, які вбачаються найвагомішими та значущими, в яких характер взаємодії завдяки зусиллям держави повинен бути таким, при якому жоден з учасників соціальних відносин не здатен буде завдати шкоди потребам та інтересам інших учасників таких відносин і при цьому здатен повною мірою задовольнити власні потреби та інтереси.

Протягом тривалого часу і по сьогодні такий владний вплив держави позначався та переважно позначається терміном «державне управління».

Поняття «публічне адміністрування» в останні роки набуло широкого розповсюдження та передбачає надання адміністративних послуг європейського рівня шляхом впровадження у практику діяльності принципів демократичного управління.

Публічне адміністрування має два тісно пов'язаних значення: 1) цілісний державний апарат (політика, правила, процедури, системи, організаційні структури, персонал тощо), який фінансується з державного бюджету і відповідає за управління та координацію роботи виконавчої гілки влади, і його взаємодію з іншими зацікавленими сторонами в державі, суспільстві та зовнішньому середовищі; 2) управління і реалізація всього комплексу державних заходів, що пов'язані з виконанням законів, постанов і рішень уряду та управління, пов'язаних з наданням публічних послуг.

Для публічного адміністрування ключовими елементами є суспільство і публічна влада.

Зважаючи на трансформаційні процеси в свідомості сучасного українського суспільства, такі ж процеси в державі та переважній більшості її інститутів, на зміни характеру та змісту відносин в соціально-економічній сфері, в системі господарських, розрахункових відносин, приватно-правових відносин тощо, до управління справами держави та суспільства все більше залучаються громадяни, їх об'єднання, інші зовнішні вияви форм самоорганізації населення. Це не може не відобразитися на розумінні категорії «державне управління», яке поступово закономірно замінюється терміном «публічне адміністрування». Ключовим моментом всіх зазначених трансформаційних процесів, які відображаються відповідно в науці адміністративного права, є не термінологічні суперечності, а зміст та сутність владного впливу держави на суспільство та суспільні процеси. Про стале публічне адміністрування можна буде вести мову на тому етапі впровадження європейських цінностей та здобутків, коли державна функція через повсякденну наполегливу працю апарату державних службовців перетвориться з управлінського впливу на надання адміністративних послуг. Єдине, на що треба зважити – це те, що не у всіх сферах функціонування суспільства державний вплив можна беззаперечно охопити терміном публічні послуги (оборона, безпека, територіальна цілісність, економічна самостійність). Але це питання іншого дослідження.